

TARVITAAN UUSI KUNTOUTUKSEN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOHJELMA

PÄÄKIRJOITUS

ERJA POUTIAINEN

Kuntoutukselta edellytetään vaikuttavuutta. Jos haluamme tietää, mikä on vaikuttavaa, tarvitsemme tieteellistä tiedontuotantoa ja tämän tiedon pohjalta toteutettua kehittämis- ja innovaatiotyötä. Tällaisen TKI-toiminnan taas tulee soveltua kansallisiin oloihin, sen tulee olla systemaattista ja olla muodoltaan helposti arjen kuntoutustyöhön sovellettavaa. Tarvitaan siis laajasti hyväksytty, tulevaisuuteen suuntaava kuntoutuksen strateginen TKI-ohjelma.

Kuntoutuksen tutkimuksen kehittämisohjelma julkaistiin noin 15 vuotta sitten sosiaali- ja terveysministeriön (STM) julkaisusarjassa (STM Julkaisuja 19, 2003). Useat siinä esiin nostetut linjaukset ovat edelleen ajankohtaisia. On myös nähtävissä, että moniin siinä esitettyihin ja edelleen ajankohtaisiin kehittämiskohteisiin ei ole valitettavasti löytynyt ratkaisua. Toisaalta yhteiskunnan ja palvelujärjestelmän toimintaan, samoin kuin kuntoutusnäkemuksiin, on ajan saatossa tullut muutoksia, jotka puoltavat ohjelman päivittämistä ja myös uudistamista vastaamaan kuntoutusalan tulevaisuuden haasteisiin.

Uuden kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämisohjelman laadintaa tukee myös se, että kuntoutuksen uudistamiskomitea pitää vuonna 2017 julkaistussa raportissaan tärkeänä, että korkeakoulut ja muut tutkimusorganisaatiot sekä ministeriöt (STM, TEM) yhdessä laativat kuntoutuksen strategisen tutkimus- ja kehittämisohjelman, jossa määritellään myös kuntoutusalan tutkimuksen ja kehittämisen rahoitus.

Ammattikorkeakoulujen yhteenliittymä, kuntoutuksen monialainen osaamiskeskittymä, on kuntoutuksen koulutuksen kehittämisen lisäksi edistänyt soveltavaa kuntoutuksen tutkimustoimintaa, kehittämistä ja innovaatioita. On hienoa, että osaamiskeskittymän koordinaattoreina toimivat Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) ja Metropolia ovat saaneet OKM:n rahoituksen ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan kehittämiseksi. Kyseisestä REcoRDI-hankkeesta voit lukea lisää tämän lehden hanke-esittely -osiosta.

Kuten kuntoutuksen toteutuksessa, myös kuntoutusta koskevassa TKI-toiminnassa näkyy toimijoiden monialaisuus mutta myös toiminnan hajautuneisuus. Onkin tärkeää, että tällä monialaisella, verkostoista koostuvalla kuntoutustoimijoiden joukolla on käytössään yhteiset pelisäännöt eli yhteisiä strategisia linjauksia tarjoava ohjelma, jonka avulla eri näkökulmia edustavat toimijat kykenevät suunnistamaan kohti yhteisiä päämääriä. Täten on ensiarvoisen tärkeää, että kuntoutuksen TKI-toiminta pohjaa kuntoutusalan yhteisesti laadittuun ja laajasti hyväksyttyyn ohjelmaan.

Kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämissyhdystys Kutke ry ja erityisesti sen tieteellinen toimikunta on kuntoutuksen alalla toimivien tutkijoiden ja kehittäjien kaikille avoin keskustelufoorumi. Yhdistyksessä on keskusteltu mahdollisuudesta laatia ministeriöille aloite kuntoutuksen toimijoita laajasti kokoavan kuntoutuksen strategisen TKI-ohjelman laatimiseksi. On pohdittu, miten näiden linjausten laadintaan saataisiin mukaan kuntoutuksen TKI-toiminnan parissa toimivien laaja-alainen joukko, niin että mukana olisivat varsin hajallaan olevat tiedeyliopistojen eri alojen kuntoutuksen tutkijat samoin kuin tutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulujen toimijat. Laaja-alainen kuntoutuksen TKI-toimijoiden yhteistyö on välttämätöntä, mutta tarvitaan myös toiminta-alusta sekä resurssit, joiden puitteissa yhteisiä linjauksia on mahdollista laatia.

Myös Kuntoutus-lehden toiminta on monialaista. Lehdellä on kaksi kuntoutuksen kentällä toimivaa kustantajaa ja kaksi eri tieteenalaja edustavaa päätoimittajaa. Niin ikään lehden toimituksessa sekä toimitusneuvostossa edustus on laajasti monitieteellinen. Myös lehden sisällöissä näkyy monialaisuus ja -tieteellisyys. Toinen tämän numeron tieteellisistä artikkeleista käsittelee varsin rajatun neuropsykologisen häiriön vaikutusta ajokykyyn ja toinen kokemusasiantuntijakoulutuksen koettuja vaikutuksia. Lisäksi voi tutustua katsauksiin, joissa esitellään kokemuksia erilaisista etäkuntoutuksen muodoista. Lehti sisältää myös lyhyitä kirjoituksia muun muassa asiakaslähtöisestä palvelujen kehittämisestä ja nuorten mielenterveyden häiriöiden aiheuttamista sairauspoissaoloista ja työkyvyttömyydestä.

*Mukavia lukuhetkiä monialaisen ja monitieteellisen
Kuntoutus-lehden parissa.*

Erja Poutiainen
päätoimittaja